

Meer dan genoeg

Onderstaande tekst wordt gesteund door een brede coalitie van sociale en milieuorganisaties. De lijst met organisaties die de tekst ondertekenden vind je terug op www.morethanenough.be, net als korte, verdiepende artikels voor elk van de acht punten van het manifest.

In juni 2024 vinden tegelijkertijd Europese, federale en regionale verkiezingen plaats. Er staat veel op het spel nu de wetenschappelijke vooruitzichten voor het leven op aarde steeds grimmiger worden. In hun laatste rapport schrijft het IPCC dat er 'een snel verdwijnende gelegenheid is om een leefbare en duurzame toekomst veilig te stellen voor iedereen'. Wij geloven dat zo'n toekomst nog steeds mogelijk is. Maar om die te verzekeren moeten we de kloof dichten tussen een rijke minderheid, die veel schade aan het milieu toebrengt, en de meerderheid van de bevolking, die geconfronteerd wordt met stijgende levenskosten. Ons doel is om een economie op te bouwen die functioneert voor iedereen, die onze relatie met de natuur terug in evenwicht brengt en onze negatieve impact op gemeenschappen en ecosystemen in het Globale Zuiden wegwerkt.

Daarom dringen we er bij alle Belgische politieke partijen op aan om gedurfde programma's te ontwerpen voor alle drie de overheidsniveaus. Programma's die veiligheid, welzijn, veerkracht, rechtvaardigheid en democratie centraal stellen.

We willen welzijn als centrale beleidsdoelstelling

Welzijn is een toestand waarin mensen gezond en gelukkig zijn. Deze hangt voornamelijk af van het vermogen van mensen om op een comfortabele manier in hun fysieke, psychologische en sociale basisbehoeften te voorzien. Het bruto binnenlands product, of bbp, is dan weer de belangrijkste indicator voor het meten van de economische output van een land. Het omvat alle goederen en diensten die we produceren en consumeren, ongeacht hun sociale en ecologische waarde of impact. Het huidige beleid blijft grotendeels gericht op het verhogen van het bbp als middel om de levens-

Voorbij een bepaald punt brengt de groei van de economische output meer sociale en milieuschade dan voordelen met zich mee.

standaard te verbeteren. Maar voorbij een bepaald punt brengt de groei van de economische output meer sociale en milieuschade dan voordelen met zich mee. Er zijn al veel alternatieve vooruitgangs-indicatoren voorgesteld en geïmplementeerd in landen als Nieuw-Zeeland, Finland en IJsland. Het gebruik van dergelijke indicatoren zal onze economieën helpen om het welzijn van iedereen te dienen. Tegelijkertijd moeten strenge beleidsmaatregelen voorkomen dat economische ontwikkeling de ecosystemen aantast waarvan ze afhankelijk is, dat ze de arbeidskracht van mensen uitbuit en gemeenschappen in het Globale Zuiden verder schade berokkent.

We willen veilig leven binnen planetaire grenzen

Als we niet willen dat levens worden ontwricht door de ene na de andere natuurramp, moeten we niet alleen afstappen van fossiele brandstoffen, maar

moet ook het algemene gebruik van grondstoffen en energie de komende jaren drastisch omlaag. Gesteund door recente wetenschappelijke bevindingen pleiten we voor een vermindering van 65% van het gebruik van natuurlijke hulpbronnen in de hele EU tegen 2050, vergeleken met het niveau van 2020. Zo bereiken we het aandeel dat iedereen op aarde kan gebruiken zonder de wereldwijde levensomstandigheden in gevaar te brengen of anderen hun eerlijke aandeel te ontnemen. Het beperken van ons grondstoffengebruik vermindert automatisch het energieverbruik, zowel als de bredere ecologische impact binnen en buiten de grenzen van ons land. Op deze manier willen we voorkomen dat onze samenleving de planetaire grenzen verder blijft overschrijden en brengen we haar terug binnen veilige en rechtvaardige proporties. Naast klimaatverandering omvatten de negen planetaire grenzen biodiversiteitsverlies, verzuring van de oceanen, veranderingen in landgebruik, stikstof- en fosforbelasting, zoetwatergebruik, atmosferische aerosolniveaus, chemische vervuiling en aantasting van de ozonlaag.

We willen een eerlijke verdeling van rijkdom

Er is geen tekort aan geld om een duurzamere samenleving op te bouwen. Het grootste probleem is hoe de bestaande rijkdom wordt verdeeld en toegewezen, met enorme ongelijkheden en onduurzame investeringsbeslissingen. Als eerste stap naar een heroriëntering van de economie pleiten we voor een minimumbelasting op alle bedrijven die zaken doen in België, met een hogere milieu- en sociaal schadelijke impact, waar dan ook ter wereld. We ijveren ook voor een progressieve belasting op de totale inkomsten uit arbeid en kapitaal. Dit zal de buitensporige accumulatie en concentratie van rijkdom helpen verminderen en beperken. Het zal ook de initiële financiering genereren voor de verbetering en uitbreiding van sociale voorzieningen,

terwijl de te grote ecologische voetafdrukken erdoor kunnen worden verkleind.

We willen zinvol werk

Wij pleiten voor een baangarantie: iedereen die dat wil moet sociaal en ecologisch zinvol werk kunnen vinden tegen een fatsoenlijk leefbaar loon. Er is meer dan genoeg te doen om een ecologische en rechtvaardige transitie te realiseren! Essentieel werk zoals zorg, onderwijs, natuurherstel, duurzame landbouw, voedselproductie, onderhoud en openbaar vervoer, moet de erkenning krijgen die het verdient. Noodinkomens voor omscholing maken het mogelijk om banen in milieubelastende sectoren af te bouwen en duurzame banen te creëren. Een eerlijke verdeling van het nodige werk zal dat werk toegankelijk maken voor iedereen. Tegelijk kan die een arbeidsduurvermindering teweegbrengen. Die kan ons helpen om stress te verminderen en tijd vrij te maken voor vrienden, familie, de gemeenschap en onszelf.

We willen een cultuur van duurzaamheid. Mensen zijn meer dan consumenten. Nu is de verhoging van de koopkracht een belangrijke politieke doelstelling. In plaats daarvan zouden we de omstandigheden moeten creëren waarin het mogelijk is om menswaardige en gelukkige levens te leiden zonder de grenzen van onze planeet te overschrijden. Er is krachtig beleid nodig om de promotie van ecologisch en sociaal schadelijke consumptiepatronen in te perken. Een verbod op advertenties die overconsumptie en producten die schadelijk zijn voor het milieu aanmoedigen, zal helpen bevorderen wat echt belangrijk is: het opbouwen van gezonde en bloeiende gemeenschappen.

We willen internationale rechtvaardigheid

Onze medemensen in het Globale Zuiden dragen nu al de gevolgen van een milieuramp waaraan ze historisch gezien weinig hebben bijgedragen. In de nabije en verre toekomst dreigen ongekende gevolgen voor gemeenschappen en hun levensbasis, met als logische consequentie nieuwe massamigratie. We willen internationale samenwerking en solidariteit, eerlijke en ecologisch duurzame

handelsovereenkomsten, schuldkwijtscheldingen en herstelbetalingen, naast de overdracht van essentiële technologische kennis.

We willen onze economieën democratiseren

Strengere wetten moeten de lobbymacht van fossiele bedrijven aan banden leggen. We pleiten voor democratisering op de werkvloer: werknemers moeten inspraak hebben in de transitie van hun bedrijven en organisaties. We willen impactvolle burgerraden, georganiseerd en geïnstitutionaliseerd door de overheden en in nauwe samenwerking met de sociale partners. Deze democratisering is nodig om de cruciale beslissingen te nemen over welke milieubelastende sectoren in welk tempo moeten worden afgebouwd en welke duurzame sectoren moeten groeien. Beslist iedereen moet mee aan boord.